

REMISSVAR

2020-05-20

Finansdepartementet Fi2020/02322/S2
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för inkomstskatt och socialavgifter

Omställningsstöd till företag som fått minskad omsättning på grund av coronaviruset

Småföretagarnas Riksförbund är ett förbund av småföretagare för småföretagare och har som syfte att påverka politiska beslut för att göra det enkelt, tryggt och lönsamt att driva företag. Förbundets näringspolitiska program inrymmer förslag på vad som behöver förändras och förbättras för att stärka företagsklimatet för mikro- och småföretag på ett nationellt plan. En viktig aspekt i detta arbete är att förbättra dialogen och samförståndet i gränserna mellan en företagares vardag och svensk myndighetsutövning. I stor utsträckning tenderar småföretagare att vara en svagare part än myndigheter beträffande regelverk och tillämpning av desamma, vilket förstärker upplevelsen av orättvisa villkor, ökat regelkrångel och en negativ attityd till företagande från myndigheternas sida. Regeringens förslag till företag som fått minskad omsättning på grund av coronaviruset visar än en gång de svårighet som råder mellan juridiska detaljregleringar och uttalad ambition att rädda företag i rådande kris.

Det är bra att regeringen och samarbetspartierna till slut insett behovet av stöd till företag för omsättningstappen som covid-19 och regeringens beslut förorsakat. Dock kommer förslaget väldigt sent, mycket senare än för våra grannländer, och visar tyvärr tydligt att det fortfarande råder ett djupt kulturgap mellan politik och småföretagande.

Syftet beskrivs som *att hålla arbetslösheten nere* i första hand, men även *att kompensera företag som drabbats av stora omsättningstapp*, men *inte till att helt kompensera företag för det intäktsbortfall som uppkommit till följd av effekterna av den rådande viruspandemin*. Man beskriver den förväntade effekten som effektiv, trots att förslaget föreslås börja gälla efter 1 juli, alltså 3 och en halv månad efter regeringens beslut för att minska resande. Dessutom gäller reglerna endast mars och april, trots att regeringens beslut om förbud för folksamlingar fortfarande gäller. För att få effekt borde systemet kallas omsättningsstöd och gälla så länge folksamlingsförbudet gäller och en månad därefter. Meningen under 4.1.1 om att *"Riskerna för att företag utnyttjar dessa möjligheter för egen vinning är stora"* kanske kan förklara missunnsamheten mot de skattebetalare som driver företag. Dessutom visar formuleringen att man uppenbarligen inte skiljer på företag och företagsägare.

Detta visar sig även i punkten 4.4.6 Företrädaransvar där det återigen påpekas regeringens misstänksamhet mot företagare. *Eftersom det kommer att vara en snabb hantering av ett mycket stort antal ansökningar finns en uppenbar risk för att företag kommer att kunna få stöd trots att de inte har rätt till det. Att det måste finnas en möjlighet att återkräva felaktigt utbetalade stöd från företaget är därför självklart. Men i vissa fall kommer det också vara tydligt att även företrädaren för en juridisk person bör bära en del av ansvaret för att omställningsstödet felaktigt kunnat betalas ut. Det finns därför anledning att införa ett särskilt företrädaransvar för betalningen av ett återkrav av omställningsstöd. Eftersom det kommer att vara en snabb hantering av ett mycket stort antal ansökningar finns en uppenbar risk för att företag kommer att kunna få stöd trots att de inte har rätt*

Småföretagarnas Riksförbund, Götagatan 5, 263 31 Höganäs

Tel: 042-342850 E-post: info@smaforetagarna.se

till det. Att det måste finnas en möjlighet att återkräva felaktigt utbetalade stöd från företaget är därför självklart. Men i vissa fall kommer det också vara tydligt att även företrädaren för en juridisk person bör bära en del av ansvaret för att omställningsstödet felaktigt kunnat betalas ut. Det finns därför anledning att införa ett särskilt företrädaransvar för betalningen av ett återkrav av omställningsstöd. Vidare i stycket anmodas Skatteverket att Företrädaransvaret för omställningsstöd ska hanteras på motsvarande sätt som företrädaransvaret för skatter och avgifter. I ett tidigare krispaket angående Anpassningar av regelverket om tillfälliga anstånd, har Skatteverket publicerat ett ställningstagande som innebär att Skatteverket inte kommer att utkräva företrädaransvar av person som företräder ett bolag för skatteskulder som omfattats av tillfälligt anstånd på grund av effekter av coronaviruset. Undantaget är personer som uppenbarligen utnyttjat möjligheterna att komma undan företrädaransvaret. Småföretagarnas Riksförbund anser att ett liknande ställningstagande ska genomföras i samband med presenterat omställningsstöd och föreslår att den tolkning av företrädaransvar som bör gälla är den som finns i aktiebolagslagen.

Stödet ska lämnas för omsättningsminskning under mars-april 2020, men kravet på att inte ta vinstutdelning ska gälla för 15 månader. Vad är det för proportionalitet i detta? Vad gäller för en enskild firma som ska beskattas för sitt överskott i rörelsen (vilket finansministern kallat för vinst)? Ska man inte få göra överskott på sin enskilda firma under 15 månader? Gäller regeln alltså bara den grupp av företag som bedrivs i aktiebolagsform? Var finns det motivering till den distinktionen?

Att kravet på revisorsintyg satts till sökt stöd på över 100 000 kronor, eller då Skatteverket av någon anledning anser att det behövs, skapar en märklig ordning. För mindre aktiebolag behöver man inte ha revisor enligt riksdagsbeslut, men i detta fall ställs krav på revisor. För handelsbolag, enskild firma och andra företagsformer finns inte något revisorstvång. Den här regeln innebär att det hela krånglas till alldeles i onödan och gör regelverket i sin helhet ännu mer spretigt. Dessutom kan vad vi förstår inte revisorn ställas till svars eller straffas på något sätt till skillnad från den sökande. För den verksamhet som inte har kontinuerlig kontakt med en revisor kommer den här föreslagna granskningen att bli betydligt dyrare än de prognostiserade 10 000 kr per redovisning. Dessutom finns det en begränsad mängd revisorer, vilket innebär att de uppskattade 180 000 företag som kan tänkas ansöka om stödet kommer att försenas ordentligt p.g.a. denna regel. Sverige kommer alltså att få se ytterligare ett antal småföretag gå i konkurs på grund av denna stelbenthet. I första hand borde det räcka med signatur på heder och samvete och alla uppräknade straffsanktioner som kan träda in för små företags begränsade önskemål om stöd. I andra hand borde en redovisningskonsult kopplad till företaget likaväl utföra ett sådant intyg, då hade risken för köbildning till revisorer minskat drastiskt. Ifall man får tag i en revisor/redovisningskonsult så ska räkningen till denne betalas, men vem ska göra det? Med en begränsning på att stödet ska överstiga 5 000 kronor och revisorsintyget kanske kostar 20 000 kronor så kommer handläggningen att bli så långsam att inte så många mindre företag kommer att få praktisk möjlighet att ta del av stödet. Är det tanken hos regeringen och samarbetspartierna att undanta och diskriminera de minsta företagen även i detta fall? Varför inte använda det danska systemet för betalning av revisor, där man verkar inse problemens verklighet.

När det gäller vad som inbegrips i fasta kostnader finns en god uppräknning, men naturligtvis inte fullständig. Att listan inte är fullständig kan konstateras i 3.8 punkt 6 tjänster avseende städning, sophantering samt larm och bevakning. För den hårt drabbade hotellnäringen är till exempel även tvätt tjänster en viktig tjänst ur hygiensynpunkt i Coronatider och borde rimligen inkluderas i fasta kostnader. Vad gäller t.ex. för avskrivning av immateriella tillgångar? Sverige slår sig gärna för

brösten som en innovationsnation, men när det kommer till kritan verkar ju inte detta vara särskilt viktigt. Varför kunde man inte i denna uppräknings låta företag få ange fasta kostnader mot beskrivning till att just dessa kostnader är fasta. Att uppräknings skulle vara av tidsskäl (skyndsamt) verkar ju inte så logiskt med tanke på den förväntade krångliga och långsamma hanteringen av ansökningsproceduren med t.ex. revisorsintyg för mindre belopp.

Förslaget *Om företaget vid tidpunkten för prövning har skatte- eller avgiftsskulder som har överlämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning får stöd inte lämnas*, kan ju synas berättigat. Fast här borde det naturligtvis inte ställas till tidpunkten för när stödet söks, eftersom fördröjningen kan bli hur lång som helst (bl.a. krav på revisorsintyg), utan vid utgången av april månad 2020 eftersom det är för perioden mars-april som stödet söks. Att regeringen & co varit senfärdiga ska väl inte innebära att företag som verkligen försökt klara sig ska drabbas även här. Låt fler företag överleva genom att sätt denna begränsning till 30 april 2020.

Stödet ska hanteras via kreditering på skattekontot med utbetalning vid överskott, men vad gäller för de som sökt uppskov med skattebetalningar enligt tidigare beslut under denna pandemi? På sidan 61 anges *skyndsamhetskravet vid utbetalningar*, men någon förklaring eller förtydligande av vad detta skulle innebära kan inte utläsas. På sidan 67 finns en förträfflig skrivning *Det är Skatteverket som ska visa att ett företag är återbetalningsskyldigt för det omställningsstöd som har betalats ut felaktigt eller med ett för högt belopp*. Den rättsprincipen borde alltid gälla, så att man som företagare faktiskt är oskyldig tills skuld bevisats.

Den långsamma reaktionstiden för införande av denna form av stöd kan möjligen förklaras av att detta ska gälla alla företag lika vid samma tillfälle. De minsta företagen har generellt mindre marginaler och har därmed mer akuta behov av pengar än större företag. Vi vill hävda att stora företag i det här sammanhanget behandlas gynnsammare än små, vilket blir förödande för framtida entreprenörer som en gång startat som små företag. Här hade man möjligheten att likt många andra länder genomföra enklare regler för de minsta företagen. Detta hade kunnat göras genom att snabbt besluta om omsättningsstöd för de minsta företagen med betydligt färre regler och kontroller. Detta eftersom flertalet ansökningar kommer att avse relativt begränsade belopp, trots att det beskrivs som *Med hänsyn till de stora belopp som omställningsstödet i de allra flesta fall kommer att uppgå till*. För större företag kanske detta komplicerade regelverk fyllt en funktion då beloppen kunnat bli höga. Här kan man jämföra med t.ex. vad man refererar som EU-kommissionens inställning på sidan 38 - 39.

Det är gott och väl att stödet ska gälla alla företagsformer, men varför anges ingenstans ekonomiska föreningar eller sociala företag. Kommer det att gälla dem också? Vad händer med gruppen egenanställda?

Att så tydligt beskriva att nystartade eller expanderande företag kommer att räknas bort är cyniskt. För de entreprenörer som vågat satsa på företagande skulle det ha varit ett utmärkt tillfälle med i vårt fall en klapp på axeln. Systemet kunde innefatta även denna grupp genom att man skulle kunna redovisa tydlig omsättningsökning fram till mars-april, en omsättningsökning som därefter stannat eller minskat. Det blir oproportionerligt att enbart "rycka ut" två månader under två år. De allra svagaste och sköraste rörelserna skulle då också få återbäring på sina skattebetalningar.

Man beskriver att *Det är viktigt att den administrativa bördan inte blir alltför betungande för den ideella sektorn*, men varför kan inte detta också gälla för landets alla småföretag? I konsekvensbeskrivningen återkommer denna brist på förståelse för hur det är att driva ett litet

företag i Sverige *Reglerna är inte utformade på ett sätt som bedöms medföra att särskild hänsyn behöver tas till små företag*, trots alla studier över den allt tyngre regelbördan.

Vissa mått av rättsosäkerhet föreligger i förslaget. Under 4.4.1 *Återbetalningsskyldighet för felaktiga utbetalningar* anges *Skatteverket ska, om det inte är uppenbart obehövt, underrätta företaget om allt material av betydelse för beslutet och ge företaget tillfälle att inom en bestämd tid yttra sig över materialet. Skatteverket får dock avstå från sådan kommunikation om det kan befaras att det annars skulle bli avsevärt svårare att genomföra beslutet, eller ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver att beslutet meddelas omedelbart*. Skatteverket måste självfallet kommunicera sina beslut och beslutsunderlag! Även under 4.4.5 *Betalningssäkring* förekommer en tveksamhet i att *Skattefordran ska vara antingen fastställd eller sannolik* för att ansöka om betalningssäkring. Fordran ska naturligtvis vara fastställd före betalningssäkring, för att använda begreppet sannolik så kommer man till Tage Danielssons monolog om kärnkraft. Under 4.5 *Överklagande* anges att *Beslut som avser föreläggande utan vite, revision och kontrollbesök får dock inte överklagas*, men här måste även dess beslut kunna överklagas för att inte enskilda tjänstemäns dagsform ska få möjlighet att påverka rättssäkerheten. Oproportionerliga ingripanden kan inte gynna tilltron till systemet, varför inte denna begränsning behövs.

Av lagens föreslagna 37 §§ gäller 29 §§ frågor om kontroll, återbetalning, straffbestämmelser m.m. För vad som räknas som fasta kostnader finns en tydlig skrivning vad som räknas in, men när det kommer till Skatteverkets roll och ansvar så förekommer oerhört många "normalt", "betydande", "bör", "kan", "får" o.s.v., vilket kommer att göra tillämpning och efterkontroll väldigt osäker för den som söker detta stöd. Att proportionalitet nämns på flera ställen innebär inte någon tydlig avgränsning på vad som ska ingå eller inte. Att det ska ta i genomsnitt 2 timmar att sammanställa de uppgifter Skatteverket anser sig behöva, skaffa revisorsintyg och fylla i den ansökan som fortfarande inte finns, verkar taget ur luften. Man anger att beräkningen är behäftad med osäkerhet, men här hade man ju kunnat fråga en företagare som är van vid att svara på Skatteverkets frågeställningar och därmed fått en mer riktig gissning.

Avslutningsvis vill vi således peka på risken att den småföretagare som tar sig igenom detta regelverk kan bli tveksam till om han vågar ge sig in på detta. En anda av misstänksamhet och hot slår emot en.

Exempelvis bygger systemet på att företag ansöker med hänvisning till lägre nettoomsättning under mars och april. Trots denna formulering heter det att den sökande kan hamna i fängelse om han inte meddelar om att sådana förändringar inträffat som kan påverka rätten till stöd eller stödets storlek. Skulle nettoomsättningen under mars och april ändras i efterhand på något mystiskt sätt? Dessutom kan man ifrågasätta om det är personerna som representerar företaget eller företaget som ska drabbas av sanktioner vid eventuellt missbruk

Det finns således anledning ifrågasätta det föreslagna regelverket ur rättssäkerhetssynpunkt. Å ena sidan kan man hamna i fängelse för felaktig information, men inget sägs närmare om vad som gäller mera exakt. I en annan paragraf sägs "Om gärningen med hänsyn till beloppet och övriga omständigheter är mindre allvarlig, döms det inte till ansvar." Vem avgör det och i vilket sammanhang, i domstol?

Man kan också ifrågasätta om det verkligen behövs nya brottskategorier som: Omställningsstödsbrott, grovt omställningsstödsbrott och vårdslöst omställningsstödsbrott.

I detta ärende har förbundsordföranden Peter Thörn beslutat och näringspolitisk talesperson Erik Sjölander varit föredragande.

Med vänlig hälsning

Peter Thörn

Förbundsordförande, Småföretagarnas Riksförbund